

وزارت آموزش و پرورش

معاونت آموزش عمومی

وزارت آموزش و پرورش
معاونت آموزش عمومی
سایت شخصی دکتر شفیعی
www.dr-a-shafeeibadi.ir

منتشر شده توسط سایت شخصی
دکتر عبدالله شفیع الجانی
www.dr-a-shafiehbadri.ir

وزارت آموزش و پرورش
معاونت آموزش همومنی

دفتر آموزش راهنمائی تحصیلی
بهمن ماه ۱۳۵۴

فهرست مطالب

صفحه	عنوان	لویسنده
۹ - ۰	۱ - فروت‌شناخت دانش‌آموز	علی آربابی
۱۴ - ۱۰	۲ - سازمان مراکز اطلاعات و راهنمایی تحصیلی و حرفه‌ای در فرانسه	ترجمه: حسن کبیر
۲۱ - ۱۵	۳ - بخشی پیرامون وظایف مشاوران راهنمایی در مدارس راهنمایی تحصیلی ایران	سید مهدی حسینی
۲۰ - ۲۲	۴ - راهنمایی شغلی و حرفه‌ای در مدارس	دکتر عبدالله شفیع‌آبادی
۳۲ - ۲۶	۵ - سیری در مشاوره رفتاری	ترجمه: محمد مظاہری
۳۶ - ۳۴	۶ - در خود نگریستن و با خود یکی شدن	طوسی طباطبائی
۳۸ - ۳۷	۷ - فهرست تحقیقاتی که توسط مشاوران راهنمائی در کشور انجام گردیده است	
۴۰ - ۳۹	۸ - فهرست کتبی که در زمینه مشاوره و راهنمایی به زبان فارسی منتشر شده است	

دکتر عبدالله شفیع آبادی

راهنمایی شغلی و حرفه‌ای در مدارس

با گسترش و توسعه راهنمایی تحصیلی، در مدارس مملکت ما لزوم راهنمایی شغلی و حرفه‌ای نیز احساس می‌شود. گرچه راهنمایی شغلی و حرفه‌ای زیاد جدا از راهنمایی تحصیلی نیست، معهداً خود می‌تواند انقلاب جدیدی را در زمینه راهنمایی و نیز مشاوره در مدارس پذید آورد. در این مقاله مسعی برآنست که بطور خلاصه بموارد زیر اشاره شود، نیاز به راهنمایی شغلی و حرفه‌ای - هدف‌های راهنمایی شغلی و حرفه‌ای - مقایم بنیادی راهنمایی شغلی و حرفه‌ای - روش‌های راهنمایی شغلی و حرفه‌ای - نقش مشاور در راهنمایی شغلی و حرفه‌ای.

نیاز به راهنمایی شغلی و حرفه‌ای در مدارس

۱ - شاگردان باید از طریق شرکت در فعالیت‌های کلاس عمل با مشاغل مختلف آشنا گردند. معلم و مشاور حرفه‌ای می‌توانند شاگردان را با این تجربه آشنا و مأنسوس سازند. عقیده برآنست که راهنمایی شغلی و حرفه‌ای باید از زمانی که دانش‌آموز تحصیلات آموزشگاهی خود را آغاز می‌کند شروع شود و در طول تمام سالهای تحصیل بلاقطع ادامه باید. یکی از دلایل صاحبان عقیده فوق اینست که دانش‌آموزان مشاغل مختلف را ضمن تحصیلات ابتدایی می‌شناسند و به اکتشاف علایق خود می‌پردازند. پس از اتمام دوره ابتدایی و شناخت علایق، تحصیلات دیرستانی را آغاز خواهند نمود و به مرور زمان به انتخاب شغل اینده مبادرت خواهند ورزید.

۲ - عامل دیگری که راهنمایی شغلی و حرفه‌ای را در مدارس امری لازم و ضروری می‌نماید پیشرفت علم و صنعت و پژوهیدگی دنیای مشاغل می‌باشد. این امر شناخت مشاغلی را که در آینده بوجود خواهند آمد مبهم و مشکل تر از آنچه که هست نموده و انتخاب حرفه و تصمیم‌گیری حرفه‌ای را امری بسی دشوار گردانیده است. با توجه باینکه انتخاب صحیح و تصمیم‌گیری عاقلانه به اطلاعات اولیه دقیق نیازمند است مدارس باید این اطلاعات اولیه را در اختیار شاگردان قرار دهند.

(برای اطلاع بیشتر از چگونگی مراحل انتخاب حرفه به مقالات نگارنده در شماره‌های ۲۰ و ۲۱ مجله دفتر رosta از انتشارات دانشگاهی ایران)

۳ - در راهنمایی شغلی و حرفه‌ای اطلاعات اولیه درباره مشاغل و حرف از یکسو در اختیار داشت.
آموزان قرار میگیرد، و از سوی دیگر امکاناتی فراهم میشود تا آنان مشاغل متعدد را بطور بهتری بشناسند.
هدف از دادن این اطلاعات آن نیست که دانش آموزان را مستحضر در مشاغل و حرف باز آوریم،
بلکه فقط به منظور آشنایی و شناخت، این اطلاعات به آنان ارائه میشود و فرمتهایی میباشد که در دانش آموزان استعدادها و نیازهای خود را در جهت انتخاب شغل مورد نظر بررسی نمایند.

۴ - چون بعضی از شاگردان تحصیلات آموزشگاهی را به پایان نمی‌رسانند ضرورت دارد درین تحصیل
اطلاعات اولیه در مورد مشاغل و نحوه استفاده از آنها را در مدرسه فرآوریزند، و بدینجهت راهنمایی حرفه‌ای
و شغلی در مدرسه امری لازم و اجتناب ناپذیر می‌باشد.

هدف‌های راهنمایی شغلی و حرفه‌ای در مدارس

- ۱ - علاقمند کردن دانش آموزان در زمینه های مختلف شغلی بدین نحو که ضمن تحصیل دانش آموزان
با مشاغل متعدد آشنا شوند و ارزش آنها را بدست آورند.
- ۲ - عقیده مشبتش نسبت به مشاغل مشروع در دانش آموزان بوجود آید و شاگردان بدانند که در آینده
حتیماً باید به کاری پردازند و بفهمند که اشتغال به شغل مشروع باعث کسرشان و موجب حذارت آنان نمی‌شود.
- ۳ - شاگردان به این نکته بپرند که دنیای حرف و مشاغل دانماً در حال تغییر و دگرگونی است.
چون پیشرفت علم و صنعت و تبدیل جوامع روستایی به جوامع شهری از جمله عواملی هستند که پیداش
مشاغل جدید واژ بین رفتن برخی مشاغل قدیم را باعث می‌شوند، راهنمایی شغلی برای دانش آموزان
ضرورت پیدامی کند. چه به ترتیبی که بیان گردید آنان به تنهایی قادر نخواهند بود که عمل انتخاب و تصمیم
گیری حرفه‌ای را شخصاً انجام دهند.
- ۴ - کمک به شاگردان تا خویشتن پنداری مشبتش را در خود توسعه و پرورش دهند. با این عمل
آن خواهند توانست به توانائیها و نقاط ضعف خود بپرند و با توجه به شناخت خوبش و دنیای مشاغل به
انتخاب صحیح تری نایل آیند.

مفاهیم بنیادی راهنمایی شغلی و حرفه‌ای و مدارس

- ۱ - تمام اطلاعات داده شده به دانش آموزان در مورد مشاغل و حرف باید دقیق و موثق باشند.
- ۲ - اطلاعاتی اهمیت دارند و باید به دانش آموزان منتقل شوند که بادگیری آنان را در مورد حرف و
مشاغل تسريع نمایند.
- ۳ - ارائه اطلاعات شغلی و حرفه‌ای باید بخش تفکیک ناپذیری از برنامه راهنمایی آموزشگاه را تشکیل دهد.
- ۴ - اطلاعات شغلی و حرفه‌ای باید در اختیار تمام شاگردان قرار گیرد و شامل بررسی تعداد زیادی از
مشاغل باشد.
- ۵ - در ارائه اطلاعات شغلی و حرفه‌ای از هروشی که بادگیری و انتقال اطلاعات راسیعتر و مؤثرتر

مشاهده خصوصاً برای شاگردان خردسال که در کلاس‌های پائین‌تر به تحصیل استغلال دارند روش مشاهده خطیفه اطلاعات شغلی و حرفه‌ای به دانش‌آموزان میتوان از وسائل و روش‌های متعددی استفاده نمود که بعضی از آنها ذیلا مورد بحث قرار میگیرند.

۱ - مشاهده و بازدید :

مشاهده خصوصاً برای شاگردان خردسال که در کلاس‌های پائین‌تر به تحصیل استغلال دارند روش بسیار مفید و موثری است. کودکان از طریق مشاهده باشغل مورد نظر آشناسنده و اطلاعات زیادی درباره آن بدست خواهند آورد. چنانچه از شاگردان خواسته شود که پس از بازدید و مشاهده گزارش مختصری در مورد موضوع مورد مشاهده تهیه نمایند یا دیگری آنها فزونی خواهد یافت.

۲ - واحدهای مخصوص :

بعضی از مشاغل و حرف را میتوان مستقیماً به شاگردان آموخت. معلم میتواند یکی از مشاغل را تعیین و آنرا به شاگردان بشناساند. این شناسائی میتواند از طریق سخنرانی و یاروشاهی دیگری عملی شود.

۳ - نمایشنامه و بازی

شاگردان درسین خردسالی به بازی علاقمندند. آنان بسادگی میتوانند نقش برخی از مشاغل را بر عهده گیرند و به اجرای نمایشنامه‌ای در این مورد پردازنند. با کمک معلم و مشاور دانش‌آموزان از انجام عمل هم لذت خواهند برد و هم مطالبی را در مورد شغل و حرفه فرا خواهند گرفت.

۴ - فیلم‌ها :

برخی از فیلم‌ها اطلاعاتی درباره مشاغل و حرف در اختیار شاگردان قرار می‌دهند. نحوه بیان فیلم باید در خور فهم شاگردان باشد.

۵ - مطالب خواندنی

معلم و مشاور میتوانند برخی از کتب و جزوای مفید درباره راهنمایی شغلی و حرفه‌ای را در اختیار شاگردان قرار دهند و آنان را تشویق به مطالعه این مطالب بنمایند و از ایشان بخواهند که یادگرفته‌های خود را برای شاگردان دیگر بازگو کنند.

۶ - نوشتمن مقاله

معلم کلاس میتواند از شاگردان بخواهد که هر یک شغلی را انتخاب نموده و به تحقیق و بررسی درباره آن پردازد و سپس یادگیری‌های خود را بصورت یک مقاله مختصر تهیه و در کلاس در اختیار دانش‌آموزان دیگر قرار دهد. نوجوانان میتوانند از این مقاله برای تهییج خود استفاده کنند.

لینک از زیرین شناسی
www.s-hafajehabadi.ir
دیگر خود از آن دهند.

۸ - اشتغال در ایام فراغت :

اگر شاگردان ایام فراغت خود را به کار کردن و یا بازدید از شغلی صرف کنند در این صورت عمل اطلاعاتی در مورد آن شغل بدست خواهند آورد و نحوه تلقی خود را نسبت به آن شغل تعیین خواهند نمود و تا حدودی به انتخاب صحیح نزدیک تر خواهند شد.

۹ - مایر منابع :

مسئولان آموزشگاه میتوانند از صاحبان حرف و مشاغل و نیز متخصصان دعوت بعمل آورند تا به مدرسه مراجعه و درباره شغل و حرفه تخصصی خودشان صحبت کنند و به سوالات شاگردان پاسخ دهند.

نقش مشاور در راهنمایی شغلی و حرفه‌ای مدارس

مشاور از طریق ارائه اطلاعات دقیق و فراهم نمودن موقعیت‌ها و فرصت‌های مختلف به شاگردان کمک می‌کند تا به شناخت حرفه، شناخت توانائیها و نقاط ضعف خود نایل آیند و به انتخاب صحیح و تضمینی کمک دلیل موفق شوند. نقش مشاور در روش‌شناسنگی هدف‌های آینده شاگردان نسبت به مشاغل مختلف دقیق معرفی شوند. مشاور در تهییه روش‌های راهنمایی شغلی و حرفه‌ای و نیز برنامه‌ریزی حرفه‌ای بمسئولان حائز اهمیت است. مشاور در تهییه روش‌های راهنمایی شغلی و حرفه‌ای و نیز برنامه‌ریزی حرفه‌ای بمسئولان مدرسه کمک می‌کند.

آنچه را که در بالا اشاره کردیم در تمام مدارس مملکت ما توسط مشاوران و معلمان قابل پیاده‌کردن می‌باشد. اطلاعات، علاقه و ابتكار مشاوران و معلمان از جمله عواملی هستند که موفقیت این روشها را در رهبری و راهنمایی صحیح شاگردان بسوی انتخاب حرفه‌ای مناسب میتوانند تضمین نمایند.